

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

32. Mulier, ecce filius tuus. Ecce mater tuæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

*Amlicrum
vannaffcia,
Et spes fru-
strata.*

mus per venire? Quid quaerimus? cuius rei causa militamus? Majorne esse poterit spes nostra in palatio, quam ut amici Imperatoris simus? Et ibi quid non fragile, plenumque periculis? Et per quot pericula pervenitur ad grandius periculum? Et quamdiu istud erit? Amicus autem Dei, si voluero esse. ecce nunc fio.

Felix, qui cum Latrone, statim ac vocatur, Deo servire disponit, ut statim Dei servus, & amicus evadat.

Mulier, ecce Filius tuus. Deinde dicit Discipulo: Ecce Mater tua. Ioan. 19.

PUNCTUM XXXII.

Gen. 3.

Maria Ioannē accepit filium, communi omnium Matri detur adoptivus? Penē flagrantissima Sobolis Mater moreretur, si filios non haberet: Da mihi liberos (diceret illa sanctius) alioquin moriar.

Cant. 4. Rich. ibid. Maria duo ubera qua.

Maria miserias scire, Et non subvenire non potest.

Ubera misericordiae & misericordiae Deo lactente accipit.

Cant. 4.

EN *Herba*, quae feliciter per oraculum nomen accepit, ut esset Mater omnium viventium.

Annon, Filio nunc naturali moriente, communi omnium Matri detur adoptivus? Penē flagrantissima Sobolis Mater moreretur, si filios non haberet: *Da mihi liberos* (diceret illa sanctius) *alioquin moriar.*

Duo ubera tua, sicut duo hinnuli caprea gemelli Duo ubera eius, inquit Richardus, generatae lac dilectionis fundentia, reis videlicet veniam, ac iustis gratiam. Haec sunt ubera tua, o beata, quibus miseros lactas, dum misericordiam eis impetras: lactas miseros, & ab ipsa misericordia lactaris, ab ipsa percipis, quod refundis. Aded (subdit ille) pietate replentur ubera tua, ut alicujus miseriae notitia tacta lac fundant misericordiae, nec possis miseriae scire, & non subvenire. Et quid mirum, si misericordia affluis, quae ipsam misericordiam peperisti? Carnalia in te Christus ubera suxit, ut per te nobis spiritalia fluere: cum enim misericordiam lactasti, ab eadem misericordiae ubera accepisti. In te ergo concrevit lac misericordiae, & ex te nobis profluxit.

E *Hinc merito ad te filii tui, o Mater:*

A *Quam pulchra sunt mammae tuae! Pulchriora sunt ubera tua vino.* Do hic lactea verba Guillelmi. Non simpliciter, ait: *pulchra sunt*; sed quasi cum admiratione, *quam apud Mat. pulchra sunt mammae tuae!* Pulchrae sunt del Rio ser. 1. mammae virginum, quia virginum: sed dum virginum sunt, lactare nesciunt, ideo simpliciter pulchrae sunt; sed de illis non potest dici, *quam pulchra sunt?* At Beatae Mariae mammae non tantum virginum lacte virgineo tumuerunt; ideo cum admiratione gratulatoria vult dici: *Quam pulchra sunt mammae tuae!*

Planè specie, & pulchritudine sua sanctos Angelos oblectabant, cum ab eis penderet speciosus forma praesentis filii hominum Dominus Angelorum.

Tunc erant eius ubera pulchriora vino. Zach. 9.

C Vinum intelligi potest illud, quod germinat virgines, ipsa virginitas, utique propter meracissimam puritatem: quid enim virginali puritate meracius? Hoc vino Mariae ubera, priusquam Mater esset, plena erant: sed ubi salva virginitate Mater facta est, non plena tantum vino, sed etiam pulchriora vino facta fuerunt: quia ubera habere virginum cum multis illi virginibus commune est; sed singulare illi est, & fuit, & erit, virginea ubera lacte virgineo post partum habere tumentia.

D Sed cui, rogo, tumentia habuit? An unico tantum, ac naturali? Vtique primogenito suo: *Peperit Filium suum primogenitum.* Sed ideo fortè primogenitus nominatur, ut post eum, & in eo, qui unicus illi fuit Spiritus Sancti opere, & natura, & nos pariter adoptivi intelligeremur ex gratia, & sic ille sit *primogenitus in multis fratribus.*

E O beata fiducia! (exclamat Anselmus) o tutum refugium! Ergo Mater Dei est Mater nostra. Mira res! o quam sublimè contempler Mariam lecatam! Omnis natura à Deo est creata: & omnis Dei natura ex Maria est nata. Deus omnia creavit, & Maria Deum genuit. Deus, qui omnia fecit, vel creavit, ipse se ex Maria fecit, & sic omnia, quae fecerat, refecit. Qui potuit omnia de nihilo facere, noluit ea violata sine Matre reficere.

Deus

Quia felicitas earum pulchritudo non est miraculosa, sed naturalis.

Psal. 44.

Ubera illius pulchriora vino.

Luc. 2.

Christus eius primogenitus dicitur.

D. Anselm. ad B. Virg. Mater Dei etiam mater nostra.

Et rerum crea-
tarum.

Deus igitur est Pater rerum creatarum,
& Maria, Mater rerum creatarum. Deus
est Pater constitutionis omnium, & Ma-
ria est Mater restitutionis.

Prov. 8.

Hinc illa in Sapia: Quando prepara-
bat calos, adoram: quando certa lege, & gyro
vallabat abyssos, quando aethera firmabat sur-
sum, & librabat fontes aquarum, quando ap-
pendebat fundamenta terra, cum eo eram cun-
cta componens. Et quod illius hinc maternita-
tem agnoscas, Hebraeus transfert: Ego
eram prope ipsum nutrix; quasi illa suo ma-
terno calore omnia confoveret.

Hebr.

Et plane verba haec in Virginem stan-
tem iuxta Crucem apprimè quadrant.
Quando, inquit, preparabat calos, adoram;
cum scilicet Filius meus ex Cruce iustos
creabat. Quando certa lege, & gyro vallabat
abyssos; cum damnatos Inferni carcere
concludebat. Quando appendebat funda-
menta terra; cum Petri, Apostolorumque
Principis fidem solidabat. Quando librabat
fontes aquarum; cum poenitentiam, & la-
chrymas peccatoribus impetrabat, prae-
sertim Petro, qui eo tempore flevit ama-
rius: Quando aethera firmabat sursum; id est,
Angelos in rectitudine obfirmabat, ego
eram prope ipsum nutrix, quasi ipsa suo lacte
omnes & iustos, & poenitentes enutritet.

Et quid mirum? Maria Mater est, per
quam praedestinatos omnes Deus prae-
scivit, & celsitudinem sorum speculatus,
& mensus est.

Andr. Ieros.

Et nunc forte consulatione illam An-
drew Jerosolymitanum intelligo, qua Vene-
rabilis ille Matrem hanc ita salutavit:
Salve, diuinae per speculiva. Certè Dioptra
Virgo fuit, per quam quasi per radium
Astrolabij, si dicere licet, & Deus ipse Ele-
ctorum omnium & numerum, & magni-
tudinem, & metebetur, & Propheta ipsi
futurarum, ac longè positarum rerum
praenotiones adipiscerentur: ad omnia
etenim, quae Prophetae praenoverant de
Christo, de redemptione, ac de mundi salu-
tate, aditum erat referatua Maria. Quan-
do ergo appendebat fundamenta terra, cum
eo eram cuncta componens. Ego eram prope
ipsum nutrix.

Eccel. 14.

Hinc iterum illa per Sapientem: Ego ex
ore Altissimi proavi, primogenita ante omnem
Speranza Scriptura selecta.

A creaturam, Ego feci in caelis, ut oriretur lumen
indeficiens. Ego in altissimis habitavi, & thro-
nus meus in columna nubis. Gyrum caeli cir-
curvi sola, &c. Tum: Ego mater pulchra di-
lectionis, & timoris, & agnitionis, & sanctae
spei. In me gratia omnis vita, & veritatis: in
me omnis spes viae, & virtutis. Transire ad
me omnes, qui concupiscitis me, & a generatio-
nibus meis adimplemini. Spiritus enim meus
super mel dulcis, & hereditas mea super mel
& favum.

B O Matrem! O Matrem! Utinam filij tui
simus, ut & tua nostra sit haec hereditas: nam
si filij, & haeredes. O quanta hinc nobis,
locupletissimam hereditatem capessendi
spes accrescit, quod filij Mariae sumus!
Est utique Jesus primogenitus in multis fra-
tribus; nos ergo filij minores sumus. Por-
rò inter humanos parentes hoc accidere
consuevit, ut primogenitus filius primo-
genia, seu majoratum percipiat, heredi-
tatem scilicet paternam: inter minores
autem filios de maternâ dividitur, capro-
pter tenuem plerumque censum ferunt,

C quia dos matris angustior esse consuevit. Maria haeredes
At nostrae Matris Mariae amplissima, nos, illius poste-
& augustissima dos est. Mecum sunt divi-
rior proles ju-
stis, & gloria. Hebr. Opulentia, & gloria me-
cum. Et quod intelligas, dotem esse pro fi-
liis, Symmachus transfert: A me sunt iu-
stitia, & gloria, opus superba, & iustitia. Symmac.

D Quantum nunc, rogo, nos, qui mino-
res filij sumus, exultare, & gestire debe-
mus, quod dos tanta ad nos pertineat?
Primogenitus siquidem Mariae Filius ha-
reditate paterna contentus est, immò in
eiusdem societatem nos quoque libenter
admittit: Haeredes quidem Dei, cohaeredes au-
tem Christi; de materna vero dote nihil si-
bi sumit, quod eam multò pinguiorem, ac
opulentiozem habeat à Patre, integram,
& solidam maternam hereditatem nobis
dimittit, ut ex illa cuncti ditari possimus.

E At quis dotis hujusmodi summam as-
sequatur? Caelstis haec Sponsa, & Mater,
inquit pulcherrimè Epiphanius, dono-
rum autenuptialium nomine Spiritum
Sanctum accepit: dotis verò gratiâ caeli,
& Paradisum. Quid haec, quaeso, dote
potest esse divitius? quid haec hereditate
opuleqtius, in qua gratiae est plenitudo,
A a a a Spiritus

Maria haeredes
nos, illius poste-
rior proles ju-
stis, & gloria. Hebr.
Opulentia, & gloria me-
cum. Et quod intelligas,
dotem esse pro fi-
liis, Symmachus transfert:
A me sunt iustitia,
& gloria, opus superba,
& iustitia. Symmac.

Amplissimam
que ab eâ do-
tem habemus.
Rom. 8.
Quam nobis
integram pri-
mogenitus
Christus re-
linquit.

Maria Spiri-
tum S. nomine
antenuptia-
lium accepit
donorum.

Spiritus Sanctus, caelum, & Paradisus? Verè illa: *Mecum sunt aivitia, & gloria, opes superba, & iustitia.* Hebr. *Mecum est substantia durabilis.* Symmac. *Vita antiqua.* Theodorius. *substantia in antiqua.* Aquila. *substantia cum pace, & iustitia.*

Hebr.
Symmac.
Theodor.
Aquila.

OMatrem divitem, cujus divitiis cuncti ditari possumus, si cuncti filij ejus effici mereamur. Et quid illa magis exoptat?

Apo. 17.
Maria clamat parturientis, ut nos pariat h. 105.

In utero habens, clamat parturientis, & cruciatur, ut pariat. Quænam hæc mulier? Bernardus ait, sanctissimam hanc esse Matrem. Sed quomodo hæc clamat parturientis? quomodo cruciatur? Non hoc sanè de Christi partu accipiendum, quem summo peperit gaudio. Quæ ergo clamosa hæc parturitio, & cruciatus? Explicet Apostolus, cui quid simile contigit, *Filioli mei, inquit, quos iterum parturio, donec formetur Christus in vobis.* Hic ergo Mariæ clamor est, hoc matris picorissimæ desiderium, ut nos peccatores filij ejus efficiamur.

Gal. 7.

Bernardus sermone in *Signum magni*, Omnium, inquit, omnium necessitates materno miseratur affectu. Quidam maternam benevolentiam erga peccatores impendat, quæ quodammodo à peccatoribus habuit, ut Mater Dei esset? Si illa, inquit Anselmus, propter peccatores, scilicet propter me, meique similis facta est Dei Mater, cur non illam erga me parentem futuram sperabo?

Propter peccatores facta Dei mater. Ansel. in tr. de excell. Virg. c. 1.

Et iusfrà eandem alloquitur: Cur itaque (subdit) non juvabis nos, atque eris Mater nostra, quando propter nos in tantam celsitudinem elevata, ut re Dominam habeat, & veneretur omnis pariter creatura? Planè peccatoribus se Matrem exhibet, quia sub Cruce illos quasi filios acquisivit. *Sub arbore malo suscitavi te, ibi in doloribus peperit te mater tua.* Proinde, inquit ad rem Rupertus: Quia ibi dolores ut patientis sustinuit in passione Unigeniti sui, omnium nostrum salutem Beata Virgo peperit & facta planè omnium nostrum Mater est.

Idem c. 11.

Sub cruce peccatores genuit. Cant. 8. Littera Orig. Rupert. ad illud: *Mulier, cum parit, &c.* Isa. 66.

De ea secundum Albertum est illud: *Parturivit, & peperit Sion filios suos.* Sion, inquit Albertus, *specula interpretatur: &*

Albert.

A Maria Filij sui passionem specularando, nos Hebr. parturivit. Dicitur etiam *Sion, sonitus doloris*: quia ad Filij patientis dolores nos omnes acquisivit. Unde Origenes: *Omnis verè Christianus Filius est Mariae.* *Orig. in 2. Ioan.*

B Eapropter fortè non mater, sed mulier à Christo in Cruce est appellata, *Mulier, Ioan. 19. ecce filius tuus.* Mulier enim nomen est *Mulier in cruce* Matronæ plures jam numerantis filios, *ce dicta, tanquam mater multorum liberorum.*

C Huc, o visor, vela longè regius ille Parens respexit, ubi enumeratis nationibus: *Ecce alienigena, & Tyrus, & populus Æthiopicum, hi fuerunt illi;* subdit, juxta lectionem Ambrosij & Augustini: *Mater Sion, dicit homo, & homo natus est in ea. Homo scilicet, qui in ea factus est homo, & homo, eorum nimirum, genus humanum ex ea feliciter natum, ac procreatum. Vel, Homo, & homo, Christus iterum, atque iterum; semel quidem in se, iterum in nobis.* *Psal. 88. Ambros. Aug. ibid.*

Hoc ipsum (inquit devotissimus Guericus Abbas) & Maria sapere videtur, *Nativu, quæ dilectum vatorum suorum* infinuare cupiens affectibus hominum, cupit formare iterum unigenitum suum in omnibus filiis adoptionis. *Qui etsi geniti sunt verbo veritatis, nihilominus parturit eos quotidie desiderio, & cura pietatis, donec Ephes. 4. formetur Christus in iis, donec occurrant omnes in virum perfectum, in mensuram aetatis plenitudinis Filij sui.*

Cæterum quanta hinc nobis in Matrem fiducia? *Sicut ablactatus est super matre sua, ita retribuit in anima mea.* Ut enim puer à lacte matris recens separatus (inquit ibidem Hugo Carenfis) incumbit adhuc super matrem suam, quærens adhuc ejus lacte refici, non tamen cibatur lacte, sed cibo meliore, ac honorabiliore: *ita sit retributio in anima mea peccatoris.* *Psal. 130. Hugo Car. ibid.*

te. & Mater, ut scilicet lac ad instar pueri temporaria consolationis implorans, pamen aeterna vitæ inveniam.

3. Reg. 2.

Et quid non impetrabit pro filiis Mater misericordiam? *Pete, Mater, neque enim fas est, ut avertam faciem tuam.* D. Antonius: Oratio Virginis non solum in vitæ gratia Dei, sed etiam juri naturali, & justitiæ Evangelij: nam que filius non tantum teneret audire Matrem, sed etiam obedire, juxta illud Apostoli: *Filij, obedite parentibus vestris.*

D. Anton. 4. p. tit. 17. c. 17.

5. 4. Maria oratio & gratia, & juri naturali mittitur. Col. 3.

Quid ergo jure ac titulo Matris non obtinebit? Quinimmo quid non poterit? *Monstra, monstra, & Mater, te esse Matrem, hoc est, jure tuo mater non utere. Mater es.*

Joan. 2.

Fili, vinum non habent. Quid mihi, & tibi est, Mulier? Nunc monstra te esse Matrem. Mox: Dicit Mater ejus ministris (expende, Mater) Quodcumque dixerit vobis, facite.

Bernardin.

Sen. de Purific. B. Virg. serm. 9. c. tom. 3.

Pulchre ibi Bernardinus Senensis: Noverat Virgo Mater, omnem creaturam subjacere defectu, ab inopia expugnari, de bitam non habere latitiam, turpissimis subjacere pudoribus, atque ex defectu veri boni confundi, dum in perfectorum mundi, quasi in nuptiis delectatur. Quamobrem intercessit ad filium: *Vinum non habent*; Non faciens ipsum memorem, qui omnia noverat, sed interpellans Virgo Mater locuta est, ac si ad eam cura omnium pertineret, & omnium hominum advocatam se sentiens, quæ pro omnibus creaturis cunctorum facta fuerat Virgo Mater, officium advocacy, & piæ auxiliatricis assumpsit. cum videret inopiam, ac si opus non esset eam precibus excitare, quæ omnem oculum pietatis suæ in nos direxit, ac præsciens indignitatem nostram, & se cunctorum hominum matrem pietatis agnoscens, sollicita pro filiis, irrequisita etiam ad Dei Filium intercessit, dicens: *Vinum non habent.* Si hoc (subdit Bernardinus) non rogata perfecit, quid rogata perficiet? Si hoc viatrix existens, quid cum regnat in patria?

Ruth. 2.

D. Bonav. in Speculo B. Virg. c. 8.

Benedicta es à Domino, filia, quia priorem misericordiam posteriore superasti. Piè hic D. Bonaventura: Ita benedicta filia priorem misericordiam posteriore superavit. Magna enim erga miseros fuit miseri-

A cordia Mariæ adhuc exulantis in mundo: sed multò major erga miseros est misericordia ejus jam regnantis in celo. Majorem per beneficia innumerabilia nunc ostendit hominibus misericordiam quia magis nunc videt innumerabilem hominum miseriam. Unde pro splendore prioris misericordiae fuit Maria pulchra ut Luna, pro splendore vero posterioris misericordiae est electa, ut Sol.

Maria nunc beata magis miseratur armosos, quam olim ad huc peregrina.

Cant. 6.

B Nam quemadmodum Sol Lunam superat magnitudine splendoris: sic priorem Mariæ misericordiam superat magnitudo posterioris. Quis est, super quem Sol non luceat? Quis est, super quem misericordia Mariæ non resplendet? Audi, quid de hoc Beatus Bernardus sentiat: Quemadmodum, inquit, Sol super bonos, & malos indifferenter oritur, sic ipsa quoque præterita non discutit merita, sed omnibus se se exorabilem, omnibus clementissimam præbet, omnium denique necessitati, amplissimo quodam miseretur affectu.

Maria bonis, ac malis exorabilem se præbet.

Quid mirum? Communis omnium Mater est. De Bala illa ex primo Paralipomenon oritur quæstio, cur filiorum Nephthali dicatur mater, cum ex Genesi constet, non esse illos Balæ filios, sed nepotes? Huc appositè Hieronymus: *Quidam, inquit, putant, idèd illam matrem hoc loco ab Esdra nominatam, quia post*

Gen. 30. 2. Par. 7.

D mortem Jacob legatione functa fuerit inter Joseph, & ceteros Patriarchas, quæ peccati sunt eum, ne recordaretur peccatorum. Si itaque Balæ pater semel tantum pro Patriarchis illis intercedens tanta exiit, ut communis omnium mater diceretur, quam, rogo, potiori jure sanctissima Virgo omnium Mater dicatur, quæ non semel tantum, sed semper pro omnibus intercedit? Unde Germanus Patriarcha hom. de zona Virginis: *homil. de zona*

Hier. de 99. Hebr. ad Paralip.

Etiam hoc nomine mater omnium, quia advocata omnium.

E Quis, inquit, & Mater, post tuum Filium curam gerit generis humani, sicut tu? Quis ita nos defendit in nostris afflictionibus? Quis in supplicationibus ad eum pugnat pro peccatoribus? Et devotissimè Idiot. ipsa ipsa super benedicto Filio suo irato potentissimè reconciliat servos, & amatores suos.

Germ. Patr. homil. de zona Virg.

Idiot. in prolog. contemp.

Misera fuit olim Hebræorum conditio, cum à Jobin, Rege Chanaan, opprimebantur. Ruit illius populi fortitudo, nunquam fortasse erigenda, si à Debbo-
ra, totius Israël's gubernatrice, erigeretur, juxta illud Judicum 5. *Cessaverunt*

Judic. 5.
Debbora cur
mater Israeli-
tarum dicta.

Hebr.
Plin. lib. 1. c. 17.

Maria vera
Debbora.

Bernard. in
Signum ma-
gnum.

In Mariâ nihil
austerum, dul-
cia omnia.

Bonav. in
Spec. c. 7.

Reg. 4.

Bernard.

fortes in Israël, donec surgeret Debbora, surgeret mater in Israël. Sed cur Debbora, quæ Judex erat, mater in Israël a- pellatur? Quia scilicet victrici palmæ, sub qua Israël em judicabat, pacificam olivam, charitatis indicem præferbat: quia promprior erat ad amandum, ut mater, quam ad puniendum, ut Judex. Verè, verè Debbora, quod est apis: sed tamen ut apum Regina exarmata, atq; exonerata aculeo, sed nō melle.

O Mariam, veram Debboram, ac Matrem in Israël, quæ licet Regina sive cæli, & terræ, Matrem potius se exhibet, quam Regiam: aut si Regina est, non armatur aculeo, sed mellis dulcedine tota repletur. Bernard. Quid ad Mariam accedere trepidet humana fragilitas? Nihil austerum in ea, nihil terribile: tota suavis est omnib; offerens lac, & lanam, (dic ad rē, omnibus offerens lac, & mel.) Revolve (addit Bernardus) diligentius evangelicæ historiæ seriem universam, & si quid forte increpatorium, si quid durum, denique signum vel tenuis indignationis occurrerit in Mariâ, de cætero suspectam habeas, & accedere verearis.

Certe in Matre misericordiæ non nisi invenitur misericordia. Unde idem D. Bernardus exclamat: Quis misericordiæ tuæ, ô benedicta, longitudinem, & latitudinem, & sublimitatem, & profundum queat investigare?

Maria, inquit Bonaventura, plena est unctiōne misericordiæ, plena oleo pietatis. Hæc illa mulier, cui omnia vasa facta sunt oleo plena, & cui per Eliseum dictū est: *Cum plena fuerint, tolles.* Mulier ista est Maria, quæ etiam à Filio suo Mulier appellata est: *Mulier, ecce filius tuus.* Hujus mulieris vasa sunt affectus, & effectus, desideria, & beneficia, quæ omnia oleo misericordiæ plena sunt in Mariâ. Nec mirum, ô Domina, (ait Bernardus Mariam alloquens) si tam copioso oleo misericordiæ cordis tui perfusum est San-

ctuarium, cum illud inestimabile opus misericordiæ, quod prædestinavit Deus ante sæcula in redemptionem nostram, primum sit in te à mundi artificis fabricatum.

Dicamus ergo, charissimi, dicamus *Matth. 25.* Mariæ: *Date nobis de oleo vestro.* Petamus oleum misericordiæ ejus in mundo, ne frustra petamus in Judicio.

O quam largiter manat oleum misericordiæ, Maria! *Oleum illud stetit:* oleum misericordiæ Maria stare nescit. Bernard. Denique omnia omnibus facta est: sapientibus, & insipientibus copiosissima charitate debitoricem se fecit: omnibus misericordiæ sinum aperit, ut de plenitudine ejus accipiant anive si, captivus redemptionem, æger curationem, tristis consolationem, peccator veniam, justus gratiam, Angelus lætitiâ, denique tota Trinitas gloriam, Filij persona carnis, humanæ substantiam.

O Matrem, ô Matrem (centies, ac milies exclamabo) ô Matrem misericordiæ! Maria, Mater mea, (inquit Dominus ad Brigittam) propter compassionem, & charitatem facta est Mater omnium in cælis & in terris.

Eadem B. Virgo ad Brigittam: Ego sum quasi Mater, quæ habet duos filios, sed hi non possunt tangere ubera Matris: quia nimis frigidi sunt, & in domo frigida commorantes, tamen ipsos mater in tantum diligit, quod si possibile esset, libenter secaret ubera sua ad utilitatem filiorum. Ego verè sum misericordiæ Mater: quia omnium miserorum veniam petentium misereor. Ego habeo quasi duos filios: primus est contritio illorum, qui delinquant contra Filium meum: secundus est voluntas emendandi de commissis: sed isti duo filij sunt nimis frigidi, quia nullum habent calorem charitatis, nullum desiderium delectationis divinæ, & domus animæ eorum sic frigida est à flammâ divinæ consolationis, quod non possunt recipere ubera mea. Ego autem quia misericors sum, ivi ad Filium meum, & dixi: Fili mi, laus tibi sit, & honor pro omni dilectione, quam fecisti mecum. Ego habeo duos filios, misereere eis, quia propter

B. Virg. lib. 8.

c. 12.

Lib. 6. c. 20.

Propter frigiditatem non possunt capere ubera Matris.

Tunc respondit mihi Filius meus: Mater dilecta, propter te mittam scintillam in domum, unde copiosus ignis accendi potest. Reficiatur ergo scintilla, & nutriatur, & calefac filios tuos, ut recipere valeant ubera tua. Deinde Mater loquebatur ad Sponsam dicens: Ille talis, pro quo tu oras, speciale devotionem ad me habuit: & licet infinitis se immiscuit miseris; tamen semper confidebat de auxilio meo, & ad me quendam calorem habuit, sed nec ab eo timorem divinum; & idem iste, ad Filium meum nullam habuit charitatem, si tunc de mundo vocatus fuisset inter opera sua mala, sine fine cruciaretur: sed quia ego misericordia plena sum, idem non fui oblita ejus, sed adhuc in eo propter me aliqua spes boni est; si ipse personaliter se juvare voluerit.

Lib. 4. c. 138.

Eadem sanctissima Virgo ad eandem: Ego sum Mater omnium peccatorum se volentium emendare, & habentium voluntatem in Deum amplius non peccare: & sum voluntaria, ipsum peccatorem in meam defensionem accipere: sicut charitativa mater, cum videret filium nudum ab inimicis acutos gladios habentibus sibi occurrentem, nonne tunc ipsa opponeret se periculis viriliter, ut filium suum de manibus inimicorum suorum liberaret, & eriperet, & in sinu suo gaudenter conferret? Ita facio, & faciam ego omnibus peccatoribus, misericordiam meam à filio meo perentibus, sub vera contritione, & divina dilectione.

Lib. 2. c. 23.

Sed iterum suavissime sic Mater sanctissima illam est allocuta: Multi mirantur, cur tecum loquor: certe idem, ut humilitas mea ostendatur. Sicut enim eor de membro corporis infirmo non gaudet, antequam iterum receperit sanitatem, & recepta sanitate plus latatur: sic ego, quantumcumque homo peccat, si ex toto corde, & vera emendatione ad me reverti fuerit, statim parata sum recipere revertentem, nec artendo, quantum peccaverit, sed cum quasi intentione, & voluntate redit. Ego vocor ab omnibus Mater misericordiarum: verè, filia: misericordia Filij mei fecit me misericordem, & misericor-

dia ejus visa compatientem; idem miser erit, qui ad misericordiam, cum possit, non accedit.

Et cur ad pierrissimam hanc Matrem non accedat? Ad Patrem, inquit Bernardus, verebaris accedere? solo auditu tectus ad folia fugiebas? Jesum tibi dedit Mediatorem. Quid non apud talem Patrem Filius talis obtineat? Exaudietur utique pro reverentia sua: Pater enim diligit Filium. An verò trepidas & ad ipsum? Frater tuus est, caro tua, tentatus per omnia absque peccato, ut misericors fieret. Hunc tibi fratrem Maria dedit: sed forsitan & in ipso majestatem vereare divinam, quod licet factus sit homo, manserit tamen Deus.

Advocatum habere vis & ad ipsum? Ad Mariam recurre. Pura siquidem humanitas in Maria, non modò pura ab omni contraminatione, sed & pura singularitate natura. Nec dubius dixerim, exaudietur & ipsa pro reverentia sua. Exaudiet utique Matrem Filius, & exaudiet Filium Pater. Filio, hæc peccatorum scala, hæc mea maxima fiducia est: hæc tota ratio spei meæ. Quid enim? Potestne Filius aut repellere, aut sustinere repulsam? Non audire, aut non audiri Filius potest: Neutrum planè. *Invenisti* ait Angelus *gratiam apud Deum*. Feliciter sentiper hæc inveniet gratiam, & sola est gratia, qua egemus. Prudens Virgo non sapientiam, sicut Salomon, non divitias, non honores, non potentiam, sed gratiam requirebat. Nimirum sola est gratia, qua salvamur. Quid nos alia concupiscimus, Fratres? Quæramus gratiam, & per Mariam quæramus: quia, quod quærit, invenit, & frustrari non potest.

Quæramus gratiam apud Deum: nam apud homines gratia fallax. Quærant alij meritum; nos invenire gratiam studeamus.

Studeamus, inquam, per Matrem divinæ gratiæ, gratiam invenire. Quis eam non inveniet, mediante Matrè? Habet enim homo Mediatorem ante Patrem, ipsum Filium (verba sunt Arnoldi Carnotensis, aut etiam Bernardi) & ante Filium, Matrem. Christus Patri ostendit latus, & vulnera: Maria Christo peccatus, & ube-

Bern. ser. de Nat. B. Mar.

Maria peccatorum scala.

Luc. 1.

Arnold. de Virg.

& ubera: Nec potest quin ad esse repulsa, A ubi concurrunt, & orant omni lingua discretius hæc clementiæ monumenta.

*D. Ansel. ing.
17. ad Vir.*

O beata ergo fiducia! iterum do Anselmum Matris hujus lac propè habentem, & cruciantem) O beata fiducia! O tutum refugium! Mater Dei est Mater nostra! Mater ejus, in quo solo speramus, & quæ solū timemus, est Mater nostra. Mater, inquam, ejus, qui solus salvat, solus damnat, est Mater nostra. Sed O benedicta, & exaltata non tibi soli, sed & nobis, quid est? Quam magnum, quam admirabile est, quod video per te evēre nobis? quod videns gaudeo, quod gaudeo, dicere non audeo. Si enim tu, Domina, es Mater ejus, nonne & alij filij tui sunt fratres ejus? Sed qui fratres, & cujus ejus, loquar, unde jucundatur cor meum? Sed quod credo amando, cur non confiteor laudando? Dicam igitur non superbiendo, sed gratiss agendo. Qui enim fecit, ut ipse per maternam generationem esset naturæ nostræ, & nos per vitæ restitutionem essemus filij Matris tuæ, ipse nos invitat, ut confiteamur, nos esse fratres ejus. Ergo judex noster est frater noster. Salvator mundi est frater noster: denique Deus noster est factus per Mariam frater noster. Qua igitur certitudine debemus sperare, qua desolatione possumus timere, quorum sive salus, sive damnatio, de boni Fratris, & piæ Matris pender arbitrio: Quo etiam affectu hunc Fratrem, & hanc Matrem amare debemus? Qua securitate ad illos confugiemus? Qua dulcedine confugiens suscipiemur? Bonus igitur Frater nobis dimittat, quo delinquimus: ipse avertat, quod delinquentes meruimus: ipse donet, quod poenitentes petimus. Bona Mater eret, & exoret pro nobis: ipsa postulet, & impetret, quod expedit nobis. Ipsa roget Filium pro filiis, Unigenitum pro adoptatis. Dominum pro servis. Bonus Filius audiat Matrem pro fratribus, pro his, quos adoptavit Dominus, pro his, quos liberavit Filius. Maria, quantum tibi debemas, Domina, per quam talem Fratrem habemus? Quid gratiarum, quid laudis tibi tribuemus? Magne Domine, tu noster

*Christus per
Mariam fra-
ter noster.*

*Quantam ergo
debemus Ma-
ria?*

major Frater: magna Domina, tu nostra melior Mater: docete cor meum, qua reverentia vos debeat cogitare: Bone tu, & bona tu: dulcis tu: dulcis tu: dicite, & date animæ meæ, quo affectu vos memorando ex vobis delectetur, delectando jucundetur, jucundando impinguetur. Impinguate, & succendite, cum vestri dilectione, vestri continuo amore, langueat cor meum, liquefiat anima mea, deficiat caro mea.

Planè per tam bonam Matrem, omnia sperare licet: commune est enim filiorum omnium propitiatorium. Sic Andreas Cretensis. Ipsa est enim thesauraria omnium gratiarum: sic sapientissimus Idiota. Idè ipsi omnium gratiarum genera impertivit Deus Pater, ut ex omnibus in filios omnes effunderet. *A me, à me sunt divitiæ, & gloria, opes superbi & iustitia.* Sic D. Bernardus, Fulgentius, & Damascenus. Bernard. Ut de plenitudine ejus accipiant universi. Fulgentius: Ut omnibus ad se confugientibus subveniret. Damascenus: Ut gratia, quæ in me est, quamvis una sit, varè ramen, atque congruenter ad uniuscujusque utilitatem eos, à quibus excipitur, beneficio afficiat.

Idcirco illa, ut Mater, (ad quam spectant, etiam in patria, ait D. Thomas, actiones, & consilia filiorum,) omnes & singulas nostras cogitationes, necessitates, pericula, & discrimina agnoscit, ut nobis exoret auxilia.

Idcirco ab Epiphania, *πλοῦθος οὐλῶν*, multocula, seu innumeris prædita oculis appellatur, quibus scilicet filiorum omnium necessitates videat, ac provideat.

Si providæ illius matris lucerna non exinguebatur in nocte, quin ipsa mater de nocte surgebat, ut daret prædæ domesticis suis, *Ἐπιβλῆτις ἀνέκλιτος*: soletissima hæc Mater non semper invigilet? non erecta stet, ut accurrat, ut det escam in tempore?

Ad hanc, ad hanc, filij, filiali & nos accurramus fiducia: ad hanc in omni nostra necessitate curramus. Ab aliis, atque aliis Dei Sanctis hæc, vel illa impetrare licet, à Maria Matre omnia.

Negaret

*And. Cret. d.
dorm. Deip.
Maria thesau-
raria gratia-
rum.
Idiot. in prol. de
contemp. Virg.
Prov. 8.
Bernard. in Si-
gnum magnū.
Fulgent. ser. de
Laud. Maria.
Damasc. or. 2.
de Virg. Assumpt.*

*D. Thom. 3. p.
q. 10. art. 1.*

*D. Epiph. ser. de
Laud. Virg.
Cur multocula
dicta.
Prov. 31.*

Matri quidquam negare erubesceret. Christus. Matr. 20. Abulen. ib. 344.

Negaret forte quicquam tantæ Matri Filius? Erubesceret (parcite verbo) si quid illi denegaret. Filij quondam Zebedæi cathedras postulare non ausi, matrem submiserunt, quæ pro illis postularet, dicens: Dic, ut sedeam hi duo filij mei, unus ad dexteram tuam, & unus ad sinistram in regno tuo. Sed cur per Matrem sedes petierunt? Rationem reddit Abulensis: quia facilius, inquit, concederet Christi Matri, quam filijs: quia forte illa aliquando adjuverat Dominam nostram, sororem suam, ad nutriendum Christum.

Si igitur erga nutricis suæ adnutricem liberalis esse debuit Christus Dominus; quantum, rogo, liberalitatis erga perpetuam suam Nutricem, & germanam Matrem exercebit? Adde, Christum Dominum, ne quid eorum matri denegare videretur, non voluntatis, sed potestatis defectum insinuasse: Non est meum, inquit, dare vobis. Et quare hoc? Ad rem Ambrosius: Dominus enim cæli, atque terrarum verecundabatur, & ut ipsius verbo utar, confundebatur, Matri pro filiis postulanti, etiam suæ sedis consortium denegare. Quasi diceret: Cum matris titulo mater accedit, Christus penè pudore confunditur, & quodammodò erubescit denegare.

Quid, quid modò propriæ Matri denegabit, qui denegare quidquam aliæ non audebat? Optimè Theophilus Alexandrinus libro de Incarnatione Verbi: Gaudet, inquit, Filius, orante Matre: quia omnia, quæ nobis precibus suæ Genetricis evictus donat, ipsi Matri se donare putat, & acceptæ ab illa sine patre humanitatis vices reddere. Expende singula verba planè aurea. A quo Bernardus longius non abivit in sermone primo Assumptionis, ubi postquam dixit, Virginem omnia nobis bona impetrare, hæc verba subiecit: Nisi forte aut non creditur Filius honorare Matrem. Quid efficacius, ut jam tantæ Matri non potentiam solum, sed plenipotentiam agnoscas? Et cur inde non fit, ut ceu filius plenissimè in eam speres, ac in illa confidas?

Superest, ut eum illam oras, ut mon-

A stret se esse Matrem, tu è converso monstres te esse filium, & noveris, quàm oporteat filios non esse degeneres. Cave, inquit graviter Gaericus Abbas, ne illam pœnitent te concepisce, sicut Rebecca pœnituit, cum aiebat: Si sic mihi futurum erat, quid necesse erat concipere? Si de liquo nostrum (subjicit idem) sic conqueri contigerit: viscera Matri nostræ: Timeo, ne melius fuisset, si conceptus non esset homo ille. Ipse Deus in nobis, si qui tales sunt, emolliat cor lapideum, ne quatiunt viscera Matri consoletur, ne fatigaret eos qualescunque sunt, portare donec formetur Christus in eis.

At quinam ij sunt, qui quatiunt tantæ viscera Matri: quinam sunt filij degeneres? Elati in primis, qui maternam humilitatem non emulantur. Incontinentes, qui Matri hujus intemerata castitatem dum non se ctantur, de illius sibi materno patrocinio inaniter blandiuntur.

En ut Virgo Mater Virgini Filio commendatur! En ut castissimus Filius castissimæ, ac purissimæ Matri consignatur! Mulier, ecce filius tuus. Ecce, Mater tua.

Humiles maternam speciem referunt. Casti ad vivum matrificant.

D Horum præcipue curam gerit. Do exemplum ex Prædicatorum Chronicis devotissimum. Mulier quædam nobilis, sed pauper, duas habebat filias, quas informavit ad amorem Virginis benedictæ. Paupertate gravata, mundi illecebras pertimescens, eas ante ejusdem Virginis altare adduxit, hæc fata: O Domina, has filias meas virgines mundas tibi offero: & quia non habeo, unde eas alere possim, quicquid juris in eis habeo, totum tibi do. Tum acceptis puellarum manibus, in signum veræ donationis, Beatæ Virginis manibus conjunxit. Et cum recessissent, in foribus domus suæ juvenem splendidum invenerunt, qui eis obrulit centum libras: ex quibus mater induit filias, & de necessariis eis optimè providit. Inde quidam murmurare cœperunt, quòd de meretricio hoc factum esset. Quod mater audiens, filiabus advocatis:

Mariam qui optat matrem, curat esse filium. Guerr. Abb. serm. 3. de Annunciat. Gen. 25. Ne doleat illam concepisce.

Maria viscera quatiunt elati. incontinentes, etc.

Joan. Junior. in scala cali. Et Henricus in Spec. exempl. dist. 9. exemplo 117.

Ite.

Ambr. l. 5. de fide, c. 3.

Theophil. Alex. lib. de carn. Verb. Matre orante gaudet Christus Quare?

Bern. ser. 1. de assumpt.

Ite, inquit, o filia, ad Matrem Virginem Mariam, & instate apud illam cum fetibus, ut tanquam mater, infamia huic vestra succurrat. Quæ ex corde Beatam Virginem rogantes, dum in quodam soleani ejusdem Virginis festo ad sermonem in platea sederent, in populi totius præsentia Angelus descendit de celo, portans duas capsellas de rosis pulcherrimis albis, & in præsentia populi clamando, sic ait ad eas: Istas capsellas mittit vobis Virgo Beata Maria, Mater vestra, in signum virginitatis vestrae, Et illis dimissis, disparuit.

Hoc, hoc, atque persimile maternum in filias Virginis patrocinium: hæc illius cura materna. Felix, ter, quaterque felix, qui toto illi affectu in filium se dedit.

A & Iris in capite ejus, qui & posuit pedem unum super terram: alterum vero super mare: & clamavit voce magna, quemadmodum cum leo rugit. Sic modò deseritur humilitas (pulchrè ut ait Arnoldus) abest majestas. In qua etenim parte Christus patitur, derelinquitur: quia naturæ impassibili in nullo congruit injuriati, vel pati. (Non dimittendo quod semel assumpsit, sed subtrahendo protectionem, & auxilium, quibus mortem effugeret. Absentat se passioni Divinitas: hoc solius carnis est, in hoc solo se deserit Filius inquit, ut undique sanæ fidei veritas elucescat. Et planè sic: quia secundum quod Deus est, omnino non moritur: secundum quod homo, dispensatoria ratione ad tempus moriturus deseritur.

Arnold.

Magist. lib. 3. dist. 21.

C O derelictionem verè dolore plenissimam! Sic enim tunc Pater in mortis doloribus Filium derelinquit, ut quemadmodum loquitur Bernardinus Senensis, quasi beatæ illius unionis, ac inviolabilis, de Pass. Domini, ser. 55. c. 4. derelinquit, ut nulla penitus gaudij, dulcorisque redundantia fieret ab habitu, & ab actu gloriæ in naturam, quæ patiebatur, quò aliquo modo mitior fieret passionis acerbitas. Et hoc, subdit ille, ut tantum immensè pateretur, quantum illa natura passibilis poterat, omni ab ea refrigerio separato.

Hugo Vict. lib. 2. de sac. p. 1. c. 10.

Bern. Senens. de Pass. Domini, ser. 55. c. 4.

Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me? Matth. 27.

PUNCTUM XXXIII.

Psal. 36.

Non vidisti justum derelictum. Heu! & video, & vivo? Non derelinquet Sanctos suos. Et Sanctum Sanctorum relinquit?

En nunc moriens, & jam jactu penè expirans Dei Filius extremè derelictus! En Deus Pater, qui Filio dum non patet, relinquit. En Christus, qui, ut fatur Tertullianus, privari voluit delectatione Deitatis, ut laginari posset voluptate patientiæ: qui acerbissimis nunc doloribus est derelictus: ut quemadmodum ait Justinianus, tota divinæ fruitionis gloria in eo militaret ad penam.

Tertull. ad prax. Idem de patient. c. 3. Laur. Just. ac triumph. agone, c. 19.

Apoc. 12.

Ezech. 1.

Apoc. 10.

E Sic quia nubes excedit Olympus, perpetuam serenitatem pars summa tenet, inferior nubibus, ventis fatigatur, & pluvia. Sic mulier illa in Apocalypsi caput stellis redimita præfulget, & clamat parturians, & eruciat, ut pariat. Sic videre modò est eum Prophetæ, viri illius quasi speciem electri à lumbis ejus, & desuper, & à lumbis ejus usque adorsum quasi speciem ignis. Sic Angelum intueri licet, amictum nube,

D Qui & eruditè differens, quam heròica in hac derelictione fuerit Christi patientia, hæc ita subinfert: Et hoc quidem attestatur virtuali perfectioni omnium habituum mentis Christi. Nam quantum fortius patitur virtus, nullo alio experimentato dulcore, nisi ipsiusmet amatæ rectitudinis, tantò est sublimior actus, qui ab ipsa procedit Ratio est: quia culmen virtutis patientiæ principalius, & essentialius consistit in virtuali fortitudine, & sui habitus, & illius actus, qui magis specificus est, quam in aliis sibi annexis: unde qui plus habet de illo, plus habet simpliciter de culmine veræ patientiæ.

Hunc summum patientiæ statum etiam aliquibus singulariter electis quandoque Dominus impertitus est, sicut fecit patientiam